

הכסף הגדול של הבורדים

www.globes.co.il

גלובס יום ב'ג' | י"ח"ט באדר תשע"ה | 10:9 במארס 2015

יום ב'ג' | י"ח"ט באדר תשע"ה | 10:9 במארס 2015 **גלובס**

הכסף הגדול של הבורדים

www.globes.co.il

גלובס חושף את תחלואי שוק הבורדיות: לא רק שכר־הטרחה השערורייתי

כרטיסים בכיוון אחד

עוֹשֵׁק הבורדיות **כתבה שנייה בסדרה**

כרטיסים בכיוון אחד

הבוררות, אותו שיקוי פלא שרקחה מערכת המשפט, בתקווה נואשת לשחרור עומס התיקים, שאפילו בוררים מודים בריש גלי שהיא הפכה זה מכבר לנחלת חלקם של עשירים בלבד, סובלת מלא מעט ליקויים, נוסף על עלויותיה הגבוהות.

אחד העיקריים שבהם: פסקי־הבוררות אינם ניתנים כמעט לערעור. ולא אמרנו מילה על ניגודי־העניינים הוועקים לעתים לשמיים שבהם טבולים הבוררים.

"גלובס" ממשיך לברר את הליך הבוררות. פרויקט מיוחד / חן מענית

הליך הבוררות, בדומה ל"אחי", הליך הגישור, הוא בבסיסו הליך חיובי שמטייע להפחתת הלחץ העצום מבתי־המשפט ומקצר התריינויות משפטיות. אולם מערכת הבוררות סובלת גם מתחלואים לא מעטים, דוומה שלעתיים סימני השאלה סביב הליך עולים על סימני־הקריאה שלו. חלק מהקשיים הם שהליכי הבוררות אינם שקופים ואינם מפותחים דיים. הבוררים אינם כופים לדין, שכרם גבוה ופורץ, כשירותם הרפואית/ נפשית אינה נברקת, ופסקי־הבוררות אינם מפותחים מהותית, וניתנים לערעור רק במקרים מסוימים וקיצוניים.

בחלקה השני של הכתבה בנושא הבוררות ניצף את הקשיים המרכזיים בהליך הבוררות ונציג פתרונות. שכך הבוררים הגבות הוא אחד הכשלים של הליך הבוררות, הוא נוסף לבעיית העלות הגבוהה שנדונה בהרחבה בחלקה הראשון של הכתבה, בעייה המרכזית של הבעיה, סובלים גם מי שהפרוטה מצויה בכיסם, היא שבניגוד לפסק־דין גילוי, על פסק בוררות לא ניתן להגיש ערעור בזכות, והחלטת הבור היא סופית. אמנם צד שהפסד בבוררות, רשאי להגיש בקשה לביטול הפסק, תוך ימים ספורים מקבלתו, אך בקשת הביטול לא יכולה להתייחס לתוכן פסק־הבורר.

כך נוצר מצב, שאף אם יש בפסק הבורר שגיאות משפטיות או עובדתיות, אין בזה עילה לביטול הפסק. העילות שלפיהן ניתן לבטל ככל־אזאת פסק־בורר זה מצומצמות ופרוצדורליות בעיקרן.

בין היתר ניתן לבטלו, אם לא היה הסכם בוררות בתוקף, אם הבורר חרג מסמכותו, אם הפסק ניתן ע"י בורר שלא מונה כדיון, אם לא ניתנה לבעל־הדין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו, אם הבורר לא הכריע באחד העניינים שנשטרסו להכרעתו, אם הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לנמק את פסק הבוררות או לפסוק בהתאם לדיון, אך

הוא לא עשה זאת. עילה נוספת לביטול היא כאשר פסק־הבורר מנוגד לתקנת הציבור. למשל, כאשר מדובר בבוררות של העולם התחתון.

לאפשר ערעור גם על מהות פסק־הבורר

עו"ד רוני טיי, שעושה את עיקר פרנסתו מבוררות, מודה כי "בישראל ישנה בעיה גדולה סביב הליך הבוררות, שבעטייה הוא אינו זוכה לאמון הציבור. הבעיה היא, שהליכי הבוררות לא ניתנים לערעור מהותי. "הבוררות לא נהנית מאפשרות של ערעור מהותי, ואם בורר טעה טעות מהותית לא ניתן לערער עליו. עקרון סופיות הדיון

בהליכי הבוררות בישראל הפך זה מכבר לטפגרת של הבוררות. ההשלכה של זה בשטח היא, בין היתר, שכאשר יש צד שאינו מרוצה מפסק־הבוררות, והוא אינו רשאי לערער עליו, הוא פונה ומחפש דרכים ואמתלות מהגורן ומחייב, כדי לבטל את פסק־הבוררות. אם זה חיפוש בדיעבד של קשרים אפשריים".

חוסר היכולת לפקח מהותית על פסקי־בוררות, שעליו מדברים המומחים, עלול להביא לתוצאות אכסורדיות. דוגמה לכך ניתן למצוא בפסק־הבורר שאישר ביה"ד האזורי לעבודה בירושלים באוגוסט 2014, שדחה את דרישתה של אשת־העסקים רחל סופר־טייג לביטול פסק־בוררות, אשר לטענתה חייב אותה לשלם ליהונתן צברי, ששימש כמנכ"ל בחברה שהייתה כבועלתה, סכום אסטרונומי של "מיליארדי" שקלים.

עו"ד יוסי שגב סבור, כי יש לתקן את חוק הבוררות ולאפשר ערעור גם על המהות של פסקי־הבורר, ולא רק בעילות של התנהלות חריגה שלו. גם עו"ד סטי סבור, ש"הגיע הזמן להפוך את הבוררות למוצר פתוח באופן שתהיה אפשרות של ערעור מהותי בזכות, לפני מערכת בתי־המשפט,

ארבל: "אנחנו חיים בקפיטליזם, וכן, מי שיש לו יותר יכול להרשות לעצמו יותר: אם אתה טס במחלקת עסקים באל־על אתה מקבל שירות יותר טוב מאשר במחלקת תיירים, ואם אתה לקוח של בנק הפועלים או של בנק לאומי ויש לך יותר כסף בחשבון, אתה מקבל שירות יותר טוב, כי אתה נמצא במחלקת בנקאות פרטית. מעוטי יכולת לא יכולים ללכת לבוררות. זה ברור"

יכול שתיסוג לפני ערכים ואינטרסים

נוגדים. החתירה אחר האמת אינה חוות הכול. במקרים מיוחדים וחריגים יוכר השופטים ויוס רגיל, שלגביו נקודת־המוצא היא החיסיון, והדבר מתנה בקיומו של ערד בעל משקל המצדיק גריעה מחובת היא - וכך צריכה היא להיות - פרטיות.

(איור: נומר הפומן)

לדעת בהליכי בוררות, היא הוויכוח על פרסום מסמכי הבוררות בין מפעליי־יס־המלח (כיל) לבין המדינה, כאשר לאופן חישוב התמלוגים על האשלג שישלמו המפעלים. לפני שנה, במרץ 2014, קבע ביהמ"ש העליון כי המסמכים מהליכי הבוררות שתגדלו בין המדינה לבין כיל, בנושא התמלוגים מהשימוש במשאב הלאומי, יפורסמו לציבור. שופטי העליון רחו את טענת כיל, שלפיה כאשר המדינה היא צד להליכי בוררות, היא אינה נגרר "רשות ציבורית", החייבת במסירת מידע לפי חוק חופש המידע. בהקשר זה קבע העליון, בין היתר, כי לשון חוק חופש המידע ותכליתו מחייבות את חדיית טענת העותרת, וכי אין מקום להבחין בין "כופעים" שונים של הרשות הציבורית, אפילו כאשר היא צד להליכי בוררות. עוד נקבע, כי גם אם יש אינטרס להגן על הליכי בוררות ופרטיותם, אין מדובר בעיקרון מוחלט

חדשות >> 3

גלובס יום ב'ג' | י"ח"ט באדר תשע"ה | 10:9 במארס 2015

עניינים), אינם נרירים. בשנים האחרונות היו מקרים לא מעטים של בוררים שפועלים בניגוד־עניינים, ללא ידיעת הצדדים המופיעים בפניהם. כך למשל, ביולי אשתקד ביטל ביהמ"ש המחוזי פסק־בורר של הקבלן־בורר, בני מזרחי, לאחר שהתברר כי מזרחי ביקר בכנס המדינה חודש לפני הבוררות בכובעו כקבלן, ואף הגיש הצעת מחיר שנדחתה.

עו"ד סטריקובסקי מציין, כי קשה לצד לדיון לפנות לבורר ולשאול אותו, אם יש לו או אין לו ניגוד־אינטרסים. עו"ד פנחס רובין מודע לכך שיש למען ניגוד־עניינים אצל בוררים. "היום, ענייני ניגוד־העניינים הם מתודרים מאוד, כי היו בוררים שהותקפו בנושא הזה".

● **איך ניתן למנוע מצבים של ניגודי־עניינים?**

רובין: "כשאני מקבל בוררות לידדי, אני מראש מניח בפני הצדדים את ההנחה שכולי נגוע וטבול בניגודי־עניינים, והם צריכים לטמוך עליי שגם אם אהיה טבול בניגוד־עניינים עד מעל לאוזניי ואפי, הם יסמכו עליי. התנאי שלי, מודר ככל שיהיה, ואולי גם יהיה ומוחצן ומוקצן, הוא שיקבלו אותי כמו שאני. למה? אני לא רוצה להיות מוגבל בחיי המקצועיים והאישיים, ואני רוצה לקפץ בכל מסיבה שאליה אני מוזמן בלי להיות כבול למאומה".

אי־בהירות לגבי חובת הגילוי של הבורר

ניגודי־העניינים נובעים, בין היתר, מכך שבהיעדר פיקוח מספק, חובת הגילוי של הבוררים לצדדים שבענייניהם הם רנים, אינה ברורה. ב־13 בינואר 2014 דן ביהמ"ש העליון בשאלה מהו חובת הגילוי של בורר במקרה שבו בא־כוח אחד הצדדים נוהג להופיע בהליכים רבים לפניו; ואילו בא־כוח הצד שכנגד לא הופיע כלל לפני הבורר, והוא מעין "שחקן חוש". בפסק־דין קצר ועקרוני שנתנו

לאחורנה השופטים יורם דנציגר, אורי שהם ורפנה ברק־ארי, נקבע כי במקרים מסוימים, יש לשקול את הרחבת חובת הגילוי של בוררים ביחס לקשרים מקצועיים המתקיימים ביניהם לבין עוה"ד המופיעים בפניהם בהליכים נוספים. העליון קבע, כי ראוי שהבורר ישקול בפתח כל בוררות האם להביא את לעבודה, באותו עניין. בנובמבר 2013 הגיש כהן תלונה נגד פינברג לוועדת האתיקה של לשכת עוה"ד, בטענה כי התנהלותו מהווה ניגוד־עניינים והיא עומדת בניגוד לכללי האתיקה המקצועית של הלשכה. כהן הוסיף וטען בתלונתו, כי אם לא די בניגוד־עניינים שבו היה מצוי פינברג, הרי שכתב ההגנה שהגישו ויוה־כאל לביה"ד בתגובה לטענותיו נגדה "מושתת ברובו ככולו על פסק־הבוררות שניסח פינברג". בעקבות התלונה, התפטר פינברג מהייעוץ תוך שהפנה אצבע מאשימה כלפי כהן, וטען שהעובדה שכהן פנה לגופים חיצוניים כדי להתלונן נגדו, ולא פנה אליו ישירות, מהווה התנהלות קנטרנית. לגופו של עניין טען פינברג, שהבוררות לא נעשתה עם כהן, אלא עם ההסתדרות ולכן הוא לא פעל בניגוד־עניינים.

המקרים של טרבלסי ופינברג (שלגביו אמנם נטען, אך לא נקבע כי פעל בניגוד־

אלא בעיקרון יחסי, שיש לאזן אותו אל מול עקרונות ואינטרסים ציבוריים נוגדים – כגון זכות הציבור לדעת.

בעיה מרכזית: ניגודי־עניינים של הבוררים

אחת הבעיות המרכזיות של הליכי הבוררות בישראל היא ניגודי־עניינים שבהם נמצאים לעתים הבוררים. לפי הלכת ביהמ"ש העליון, כאשר פסק הבוררות נגוע בניגוד־עניינים או ניתן תוך משוא־פנים, התערבותו של ביהמ"ש נדרשת לא רק למען הצדדים עצמם, אלא למען האינטרס הציבורי הכללי בקיומו של שלטון החוק, בשמירה על עקרונות היסוד של השיטה, וכן בהגנה על אמון הציבור במוסד הבוררות (ע"א 9800/01 שאוליאן נ' אפרמיאן).

לפני כחודשיים פורסם ב"גלובס" המקרה של רוח גבריאל (גבי) טרבלסי (מנאמני קלאבמרקט לשעבר). התברר כי ארבע שנים אחרי ששימש כבורר בסכסוך בהיקף של 40 מיליון שקל בין שלושה אחים לאח נוסף שלהם, גילו שלושת האחים התובעים כי חברה בבעלותו של טרבלסי נתנה הלוואה לחברה בבעלותו החלקית של האח הנתבע, עוד לפני הליך הבוררות.

טרבלסי טען, כי לא ידע את הוות בעלי המניות בחברה שקיבלה את ההלוואה מחברתו. אולם השופטת ספרה גליק מבית־המשפט לענייני משפחה

במחוז תל־אביב דחתה את טענתו ככלית מתקבלת על הרעת, והטיחה בטרבלסי ביקורת קשה על ניהול הבוררות בניגוד־עניינים, תוך הפרת חובותיו כלפי התובעים.

עו"ד חזום פינברג הוא פרקליט ותיק, המייצג מעסיקים רבים בתחום יחסי עבודה. בדומה לרבים מעמיתיו בטרבלסי ביקורת קשה על ניהול הבוררות בניגוד־עניינים, תוך הפרת חובותיו כלפי התובעים. כמו גם שופטים שפרשו לגמלאות, משמש פינברג מעת לעת כבורר בסכסוכים בין גורמים שונים. אחד מאותם סכסוכים שנחתמו, שיישם פינברג כבורר היה בין חברת כרטיסי־האשראי, ויוה־כאל, לבין עובד לשעבר של החברה, בשם רוני כהן, סביב הליך הפיטורים שלו מהעבודה.

כהן כי פינברג מייצג את ויוה־כאל בתביעה שהגיש כהן נגדה לביה"ד לעבודה, באותו עניין. בנובמבר 2013 הגיש כהן תלונה נגד פינברג לוועדת האתיקה של לשכת עוה"ד, בטענה כי התנהלותו מהווה ניגוד־עניינים והיא עומדת בניגוד לכללי האתיקה המקצועית של הלשכה. כהן הוסיף וטען בתלונתו, כי אם לא די בניגוד־עניינים שבו היה מצוי פינברג, הרי שכתב ההגנה שהגישו ויוה־כאל לביה"ד בתגובה לטענותיו נגדה "מושתת ברובו ככולו על פסק־הבוררות שניסח פינברג". בעקבות התלונה, התפטר פינברג מהייעוץ תוך שהפנה אצבע מאשימה כלפי כהן, וטען שהעובדה שכהן פנה לגופים חיצוניים כדי להתלונן נגדו, ולא פנה אליו ישירות, מהווה התנהלות קנטרנית. לגופו של עניין טען פינברג, שהבוררות לא נעשתה עם כהן, אלא עם ההסתדרות ולכן הוא לא פעל בניגוד־עניינים.

המקרים של טרבלסי ופינברג (שלגביו אמנם נטען, אך לא נקבע כי פעל בניגוד־

כרטיס בכיוון אחד

המשך מעמוד 3 <<

מחייבת אלא בהנחיה של העליון".
אייבהירות ביחס לחובות הגילוי וניגודי-העניינים מביאה גם למקרים הפוכים, שבהם צדדים לסכסוך מנסים לנצל את אייבהירות ולבטל פסקי-בוררות שהם אינם מרוצים ממנו בטענות שווא לניגודי-עניינים של הבורר. כך קרה למשל במקרה שבו קבוצת אלרוכ, שבשליטת אלפרד אקירוב, ביקשה לבטל את פסקי-הבורר של עו"ד רלי לשם, שחייב את אלרוכ לשלם לרשת הילטון העולמית כ-20 מיליון דולר.
בבקשת ביטול פסקי-הבורר, אקירוב טענה, כי רק אחרי הבוררות התגלה לה שמשדרו של לשם, ושותפיו, היו מעורבים במהלך הבוררות בעניינים הקשורים להילטון. השופט ד"ר מיכל אגמון-גונן דחתה את הטענות, בהדגישה כי מדובר בחיפוש אמתלה לאחר מעשה לביטול הפסק. השופטת קבעה

בהתאם לפסיקות קודמות, כי במקרה זה לא קם חשש ממשי למשוא-פנים המחייב פסילת הבורר. אגמון-גונן ציינה כי ככל שהליך הבוררות מתקדם, יש להגביל את אפשרותו של צד לטעון כנגד הבורר, כך בוודאי לאחר מתן פסקי-הבורר. השופטת התייחסה לבוררים שמגיעים ממשרדי עורכי-דין גדולים ופסקה: "דברים אלו יפים פי כמה וכמה כאשר עוסקים אנו בבוררות. במצב המתואר לגבי בוררות בתחום המסחרי-עסקי, קביעה שלפיה ייצוג כל נושה של צד לבוררות מהווה ניגודי-עניינים אסור, אינה מעשית. שכן משמעותה המעשית של קביעה כזו, כי עורכי-דין מסחריים בכירים במשרדים הגדולים והמובילים בישראל, כדוגמת עו"ד לשם, במקרה שלפניי, לא יוכלו לשמש כבוררים בסכסוכים עסקיים בין הגופים העסקיים המרכזיים במשק. מצב זה מהווה פתח לשימוש לרעה של צד לבוררות שאינו מרוצה ממנו".

כך הפכה מערכת הבוררות ל"שר"פ של מערכת המשפט"

שכר טרחה של 700 אלף ש"ח, ו"זה אפילו יוצא די זול"

כאשר המוסדות לבוררות והבוררים גובים מהצדדים שכר שעתי של 2,000 שקל ויותר; וכשהליך יכול להגיע לעלויות של מאות אלפי שקלים ואף ליותר ממיליון שקלים, ברור שהדרך לקבלת השירות המשפטי המהיר והחשאי הזה, פתוחה רק לעשירים, וסגורה בפני השאר / חן מענית

אוקון. 350 אלף שקל מכל צד

את היתרונות הנוספים של הבוררות – הם יכולים לבחור את הבורר, ההליך חשאי, יעיל, וכדומה.

"חברות רוצות, ובצדק, לנהל את הסכסוכים שלהן ברלתיים סגורות כי אחרת עלול להיגרם נזק למוניטין של החברה. בתיקים קטנים פשוט לא כדאי לנהל בוררות. אם בא אלינו מישהו עם תביעה של 100 אלף שקל, אנחנו אומרים לו פשוט 'לא כדאי לך'. עם תיק של פחות ממיליון-מיליון וחצי שקל לא שווה ללכת לבוררות".

● זה די עצוב שרק מי שיש לו כסף יכול "להתחמק" מהמערכת העמוסה של בתי-המשפט ולקבל פתרון יעיל.

ארבל: "כן, יש בעיה. אני מסכים שיש כאן בעיה. הייתי מנהל בתי-המשפט במשך שש שנים וכליתי את ימי בהתחננות לאגף התקציבים באוצר, להוסיף עוד שופטים ועוד מבנים. זה מאוד קשה כי אתה צריך להתחרות בביטחון ובחינוך ובתחומים אחרים שמשועים לתקציבים. אני ייחלתי לכך שיכפילו לי את כמות השופטים. אז מה זה עזר לך? לא הוסיפו תקציב וכמויות התיקים לא רק הולכות וגדלות, אלא שהתיקים גם נעשים יותר ויותר כבדים, ועורכי-הדין מעמיסים את בתי-המשפט, והשופטים לא יכולים לעמוד בזה".

לדברי בורר נוסף שהוא שופט בדימוס, הקושי העיקרי בנוגע להליך הבוררות מתרחש כאשר הבוררות נעשות בהפניה לבוררות של הצדדים על-ידי בית-המשפט, להבדיל ממקרים שבהם הוסכם מראש בין צדדים לפנות לבוררות אצל בורר מסוים. "אני יודע על מקרים שבהם בעלי-דין אומרים שהם הגיעו לבוררות ללא ברירה, כי לא היה להם נעים מהשופט שהפנה אותם לבורר".

לדבריו, "השופטים מפנים לבורר ספציפי שהוא פעמים רבות חבר שלהם, וכך בתי-המשפט חולשים במידה רבה על שוק הבוררות הגדול. יש אנשים שמנסים להיכנס לשוק הזה, והם לא מצליחים. השופט רוצה להציע בורר או מגשר מוצלח והוא לא מכיר את כולם, אז הוא מציץ אנשים מבין מי שהוא כן מכיר".

● אז מה הפתרון למי שאין לו אפשרות? "יכול להיות שבית-המשפט צריך היה לקבוע מחיר לבוררות, כמו שיש מחיר שקבע החשב-הכללי באוצר (החשכ"ל), שלרוב הוא מכוון. פתרון אחר יכול להיות שהשופט יציג מראש לצדדים רשימה של הבוררים ושל המחירים שהם גובים, ויאפשר להם לבחור בורר בצורה נוחה וללא כפייה". לדברי הבורר, "המעלה המרכזית של הליך הבוררות עבור צדדים שסיכמו מראש על פנייה לבוררות, ולא הופנו אליה מביהמ"ש, היא שהם יכולים לעשות 'שופינג' ולבחור את הבורר שידון בעניינם. לשופינג הזה יש כמו כן מחיר". ●

בית-המשפט העליון דן בשנת 2002 בעתירת המדינה נגד הפעלת שירותי רפואה-פרטית (שר"פ) בבת-יהחולים הציבוריים בישראל. בדיון בעתירה נגד השר"פ, השווה המדינה את האפשרות של האזרח לבחור את הרופא שיטפל בו ברפואה הציבורית (כפי שקורה בשר"פ) לאפשרות לבחור שופט שיעניק שירותי בוררות בשעות אחר-הצהריים בבית-המשפט ללא אישור המדינה (4253/02).

האפשרות של האזרח לעשות "פישנינג" ולבחור לעצמו את השופט שידון בעניינו בשעות הערב, עדיין אינה קיימת, אבל כפי שעלה מהכתבה הראשונה שפרסם "גלובס" על הליכי הבוררות בארץ, ייתכן שאנחנו לא כל-כך רחוקים משם. כאשר הליכי הבוררות נערכים בשוק הפרטי על-ידי שופטים בדימוס ועורכי-דין בכירים, כאשר המוסדות לבוררות ובוררים גובים מהצדדים המתדיינים שכר שעתי של

2,000 שקל ויותר, וכשהליך בוררות יכול להגיע לעלויות של מאות אלפי שקלים ואף למיליון שקל ויותר, ברור שהדרך לקבלת השירות המשפטי המהיר והחשאי הזה, פתוחה רק לעשירים, וסגורה בפני השאר. במילים אחרות: ההפרטה של מערכת המשפט – כבר כאן. וכפי שאומר עו"ד יובל אלבש, דיקן פיתוח חברתי בקריה האקדמית אונג, "הליך הבוררות בישראל מהווה מסלול עוקף בתי-משפט לעשירים בלבד. במקרה הטוב אפשר להשוות אותו לשר"פ במערכת הבריאות; ובמקרה היותר מדויק ל"מסלול המהיר" שבו העשירים ובעלי המאה חולפים ועוקפים את אלה שעומדים בפקק של בתי-המשפט".

עו"ד אלבשן הוא אמנם פעיל חברתי למען שכבות חלשות, אבל גם עורכי-דין ובוררים בכירים מודים כי הלכה למעשה, הליך הבוררות בישראל שמור כמעט רק לאמידים ולמי שיכול להרשות לעצמו הליך משפטי אקסלוסיבי, יעיל וחשאי, שיאפשר לו להימלט מההליכים הרגילים בבתי-המשפט הכורעים תחת העומס, ומדיונים שהם פעמים רבות ארוכים ולא יעילים. לדברי עו"ד יוסי שגב, שמייצג בהליכי

בוררות ואף משמש כבורר בעצמו, "בוררות גדולות, שהן הבוררות שמתנהלות בפני הבוררים המובילים, מגיעות למאות אלפי שקלים ויותר. אני מנהל עכשיו, מתחת לרדאר, בוררות בהיקף של מאות מיליוני דולרים, והתשלום בה ודאי יגיע למאות אלפי שקלים. גם בבוררות שבה ייצגתי את הגיאולוג יוסי לנגוצקי מול חברת סקורפיו, כל אחד מהצדדים שילם לבורר, השופט המחוזי בדימוס, בעז אוקון, 350 אלף שקל ובסך-הכול 700 אלף שקל".

● זה הרבה מאוד כסף שגב: "700 אלף שקל זה תשלום מוצדק לחלוטין, ואפילו יוצא זול בהשוואה לניהול הליך כזה בביהמ"ש, שבו האגרה גבוהה והוא נמשך שנים. אוקון עבר על התיק הזה שעות רבות מאוד, וצריך בדיקה מקיפה ומעמיקה של שנים רבות אחרות". השופט המחוזי בדימוס דן ארבל (71), ששימש בעבר כמנהל מערכת בתי-המשפט, חצה את הקווים ומשמש היום כנשיא "המוסד הישראלי לבוררות עסקית". כלומר, ארבל הוא גם מומחה גדול ליחס בין מערכת הבוררות הפרטית והעשירה לבין מערכת בתי-המשפט הענייה והסובלת מעומס תיקים בלתי-נסבל. גם ארבל – שמשמש בעצמו כבורר ומקבל שכר שעתי של עד 1,600 שקל עבור שעת בוררות – מודה כי "הליך הבוררות נועד רק למי שיכול להרשות לעצמו. בוררות טובה בעיקר לחברות שיש להן מחזור עסקי, והן יכולות להרשות לעצמן לנהל את זה בבוררות ולא בבימ"ש, כי זה יותר נוח ויותר יעיל".

● במנהל בתי-המשפט לשעבר, האב איך מוצא טעם לפגם בכך שרק עשירים יכולים להרשות לעצמם הליך משפטי מהיר ויעיל?

ארבל: "הליך כזה בביהמ"ש, שבו האגרה גבוהה והוא נמשך שנים. אוקון עבר על התיק הזה שעות רבות מאוד, וצריך היה לערוך בדיקה מקיפה ומעמיקה של שנים רבות אחרות". השופט המחוזי בדימוס דן ארבל (71), ששימש בעבר כמנהל מערכת בתי-המשפט, חצה את הקווים ומשמש היום כנשיא "המוסד הישראלי לבוררות עסקית". כלומר, ארבל הוא גם מומחה גדול ליחס בין מערכת הבוררות הפרטית והעשירה לבין מערכת בתי-המשפט הענייה והסובלת מעומס תיקים בלתי-נסבל. גם ארבל – שמשמש בעצמו כבורר ומקבל שכר שעתי של עד 1,600 שקל עבור שעת בוררות – מודה כי "הליך הבוררות נועד רק למי שיכול להרשות לעצמו. בוררות טובה בעיקר לחברות שיש להן מחזור עסקי, והן יכולות להרשות לעצמן לנהל את זה בבוררות ולא בבימ"ש, כי זה יותר נוח ויותר יעיל".

● במנהל בתי-המשפט לשעבר, האב איך מוצא טעם לפגם בכך שרק עשירים יכולים להרשות לעצמם הליך משפטי מהיר ויעיל?

ארבל: "הליך הבוררות אכן מתאים רק למי שיכול לאפשר לעצמו, אבל זה לא מיוחד למערכת המשפט. אנחנו חיים בקפיטליזם, וכן, מי שיש לו יותר יכול להרשות לעצמו יותר: אם אתה טס במחלקת עסקים באל-על אתה מקבל שירות יותר טוב מאשר במחלקת תיירים, ואם אתה לקוח של בנק הפועלים או של בנק לאומי ויש לך יותר כסף בחשבון, אתה מקבל שירות יותר טוב, כי אתה נמצא במחלקת בנקאות פרטית. מעוטי יכולת לא יכולים ללכת לבוררות. זה ברור".

● מודע בעצם הם מנועים מההליך הזה?

ארבל: "כי לא כדאי לקחת תיקים קטנים לבוררות, היות שהיא יקרה. בתיקים גדולים האגרה של בתי-המשפט מאוד גבוהה, אז כדאי ללכת לבוררות. בתיק של 20 מיליון שקל למשל, האגרה שצריך לשלם בביהמ"ש היא חצי מיליון שקל. אם אני, נניח, מנהל בוררות כזו בתמורה ל-200 300 אלף שקל עבור 200 שעות עבודה, זה יותר משתלם לצדדים, והם גם מרוויחים

למען שכבות חלשות, אבל גם עורכי-דין ובוררים בכירים מודים כי הלכה למעשה, הליך הבוררות בישראל שמור כמעט רק לאמידים ולמי שיכול להרשות לעצמו הליך משפטי אקסלוסיבי, יעיל וחשאי, שיאפשר לו להימלט מההליכים הרגילים בבתי-המשפט הכורעים תחת העומס, ומדיונים שהם פעמים רבות ארוכים ולא יעילים. לדברי עו"ד יוסי שגב, שמייצג בהליכי בוררות ואף משמש כבורר בעצמו, "בוררות גדולות, שהן הבוררות שמתנהלות בפני הבוררים המובילים, מגיעות למאות אלפי שקלים ויותר. אני מנהל עכשיו, מתחת לרדאר, בוררות בהיקף של מאות מיליוני דולרים, והתשלום בה ודאי יגיע למאות אלפי שקלים. גם בבוררות שבה ייצגתי את הגיאולוג יוסי לנגוצקי מול חברת סקורפיו, כל אחד מהצדדים שילם לבורר, השופט המחוזי בדימוס, בעז אוקון, 350 אלף שקל ובסך-הכול 700 אלף שקל".

● זה הרבה מאוד כסף שגב: "700 אלף שקל זה תשלום מוצדק

רובין: "כשאתה מקבל בוררות לידי, אני מראש מניח בפני הצדדים את ההנחה שכולי נגוע וטבול בניגודי-עניינים, עד מעל לאוזניי ואפי, והם צריכים לסמוך עליי. התנאי שלי, מוזר ככל שיהיה, ואולי גם יהיר ומוחצן ומוקצן, הוא שיקבלו אותי כמו שאני. למה? אני לא רוצה להיות מוגבל בחיי המקצועיים והאישיים, ואני רוצה לקפץ בכל מסיבה שאליה אוזמן בלי להיות כבול למאומה"

מסופונים לטכנאים, אנשי שירות, סוכני שטח ומכירות

בעזרת פתרונות המובייל שלנו תהיו מחוברים בכל זמן, מכל מקום, בכל דרך

חברת Trinity לכל אנשי השטח ועל כל מכשיר נייד

www.masofonim.co.il
חייגו עכשיו: 03-6160505

אקזקיוטק
פתרונות תוכנה למובייל